

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Valtionvarainministeriö

LAUSUNTO

30.03.2012

TEM/659/00.06.01/2012

Viite Lausuntopyyntö VM 125/02/2007

Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt -loppuraportti

Valtiovarainministeriö on pyytänyt ministeriöiltä lausuntoa *Julkishallinnon tietoluovutusten saatavuuden ja käytön edistäminen* -työryhmän loppuraportista. Ministeriöitä on pyydetty kokoamaan lausunnot niiltä hallinnonalansa organisaatioilta, joita asia koskee. Työ- ja elinkeinoministeriö lausuu asiasta seuraavaa ja liittää tähän lausuntoon hallinnonalan organisaatioilta saadut lausunnot.

Yleistä

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että työryhmän loppuraportti tarjoaa hyvän rungon julkisen hallinnon toimenpiteille julkishallinnon tietovarantojen saatavuuden ja hyödynnettävyyden parantamiseksi valtioneuvoston periaatepäätöksen (3.3.2011) ja hallituksen kehysriihessä maaliskuussa 2012 tekemien linjausten mukaisesti. Julkisten tietovarantojen avaamisen edistymisestä raportoidaan neljännesvuosittain talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle osana hallituksen kehysriihessä sopiman kasvuohjelman tilannekuvaa. Ministeriö katsoo, että julkisten tietoaaineistojen saatavuutta ja uudelleenkäyttöä parantavien toimenpiteiden toteuttamista ja vaikuttavuutta tulisi arvioida yleisemminkin 2-3 vuoden kuluttua.

Ministeriö pitää tärkeänä, että julkisen tiedon avaamisesta saatavat hyödyt yhteiskunnalle ja taloudelle saadaan käyttöön mahdollisimman pikaisesti ministeriöiden välisellä verkostomaisella yhteistyöllä koordinoiden mm. perusrekisteriaineistojen, julkisrahoitteisten tutkimusaineistojen ja julkishallinnon muiden tietoaaineistojen avaamista ja hyödyntämistä edistäviä toimenpiteitä.

Näkemykset lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin

1. *Näkemyksenne tietoluovutuksista perittäviä maksuja koskevista periaatteista, niiden toteuttamisesta ja vaikutuksista.*

Ministeriö pitää raportissa esitettyjä maksuperiaatteita maksupoliittikkaa yhtenäistävinä ja selkeyttävinä sekä tiedon yhteis- ja uudelleenkäyttöä edistävinä. Maksukäytäntöjen muutokset on tarkoituksenmukaista toteuttaa pääsääntöisesti kehysvalmistelun yhteydessä. Periaatteen 2 toteuttaminen on hyvä aloittaa perusrekistereistä, mutta tämän ei tulisi hidastaa periaatteen soveltamista muidenkin tietovarantojen osalta,

joiden avaamisella arvioidaan ja todetaan olevan merkittävää kysyntää sekä yhteiskunnallisia ja taloudellisia hyötyvaikutuksia. Periaatteena tulisi olla, että tällä hetkellä maksullisesti luovutettavien, mutta helposti pääsääntöisesti maksuttomiksi muutettavissa olevien tietoaineistojen kanssa ei tulisi jäädä odottelemaan perusrekisterityön valmistumista.

Toimenpiteiden aikataulu on kaiken kaikkiaan varsin haastava. Toimenpiteitä toteutettaessa tulee huolehtia koordinaatiosta myös eri toimenpidealueiden kuten tietopolitiikkamuutosten, teknisen infrastruktuurin rakentamisen sekä säännösten ja käytäntöjen ajantasaistamisen kesken. Kuten raportissa todetaan (s. 43), maksupolitiikan muutoksen tulee kantaa useamman kuin yhden hallitusohjelman ajan, jotta sen positiivisia vaikutuksia on mahdollista arvioida.

Ministeriö yhtyy raportin arvioon, jonka mukaan maksuperiaatteiden soveltaminen aiheuttaa mm. sivulla 45 lueteltuja kustannuksia tietovarantojen ylläpitäjille sekä säästöjä ja muita taloudellisia hyötyjä uudelleenkäyttäjille. Mainittujen kustannusten lisäksi voi kustannuksia aiheutua esimerkiksi tilastotiedon anonymisoinnista.

Ministeriö pitää ehdotettujen maksuperiaatteiden soveltamisesta saatavia hyötyjä merkittävänä ja katsoo, että periaatteet tulisi saattaa käytäntöön mahdollisimman pikaisesti.

2. *Näkemyksenne julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimallista ja sen soveltuvuudesta julkisen hallinnon sellaisiin tietoaineistoihin, joiden luovuttamiselle ei ole mitään lainsäädäntöön perustuvia rajoituksia.*

Raportin liitteessä 8 esitetty julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimalli on joustava ja yksinkertainen ja se selkeyttää tietoluovutuksia ja niihin liittyviä tiedon käyttäjän ja tietoaineiston tuottajan velvollisuuksia ja vastuita. Lisenssimallia käyttöön otettaessa on hyvä arvioida, milloin tietoaineistoa voidaan luovuttaa ilman minkäänlaista lupamenettelyä. Samoin on syytä seurata, minkälaisia lisenssimalleja muissa maissa ja EU-tasolla otetaan käyttöön. Julkisten tietoaineistojen hyödyntämistä kansainvälisesti edistää mahdollisimman hyvä lisenssiehtojen yhteentoimivuus. Tässä suhteessa kansainvälisten Creative Commons –lisenssien kehitys näyttää lupaavalta.

3. *Näkemyksenne perusrekisteritietojen käyttöehdoista ja niiden soveltuvuudesta perusrekistereiden ja julkisen hallinnon viranomaisten muiden tietovarantojen tietojen käsittelyyn ja luovuttamiseen.*

Raportissa liitteenä 7 olevat perusrekisterien tietojen käsittelyä koskevat yleiset käyttöehdot sopivat perusrekistereiden tietojen ja muiden vaativien tietoaineistojen käsittelyn ja luovuttamisen ehtojen tarkistuslistaksi, mutta dokumentti sellaisenaan on varsin monisivuinen vakiomuotoisiksi käyttöehdoiksi.

Ministeriö pitää hyvänä ehdotusta, että perusrekisterien osalta käyttöehdot käsiteltäisiin ja vahvistettaisiin JHS-prosessissa edellyttäen, että prosessista tulee läpinäkyvä ja hyvin toimiva.

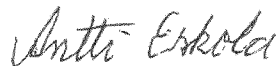
4. Näkemyksenne ehdotetuista toimenpiteistä ja tehtävistä (s. 47 – 50).
Tähän liittyen toivomme myös lausunnonantajilta tietoa siitä, onko organisaatioissanne jo tehty tietovarantojen kartoitusta esim. osana tietoarkkitehtuurityötä, missä vaiheessa työ on sekä mitä suunnitelmia teillä mahdollisesti on tietovarantojenne avaamiseksi uudelleen käyttöä varten.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että raportissa esitetyt toimenpiteet ja työnjako niiden toteuttamisessa ministeriöiden ja virastojen kesken muodostavat hyvin jäsenneilyn kokonaisuuden. Tietovarantojen kartoitusta ei ole vielä keskitetysti käynnistetty. Varantojen tunnistamista ja kartoittamista on kuitenkin tehty osassa virastokenttää muiden hankkeiden ja projektien osana.

Tietovarantojen kartoituksen toteuttamisesta olisikin hyvä saada pikaisesti valtionvarainministeriön ohjeistus, jotta työ lähtisi sujuvasti ja yhtenäisin menettelytavoilin käyntiin ministeriöissä ja näiden hallinnonalojen organisaatioissa. Ministeriö toivoo kaikkien VM:n toimesta käynnistyvien kokonaisarkkitehtuurityötoimien keskinäistä ajallista ja sisällöllistä koordinoitua, koska lähes kaikki toimet hyödyntävät samoja resursseja ministeriössä ja hallinnon alan organisaatioissa.

Sirpa Alitalo
Teollisuusneuvos, osastopäällikön sijaisena

Antti Eskola
Kaupallinen neuvos

Tietoliikenne ja elektroniikka

03.08.2011

DM#932896

7/060/201224/060/201

1

Työ- ja elinkeinoministeriö
Helena Sarvas-Seppänen

Viite: Lausuntopyyntönnö 9.3.2012; TEM/659/00.06.01/2012

TEKESIN LAUSUNTO JULKISHALLINNON TIETOLUOVUTUSTEN PERIAATTEISTA JA KÄYTÄNNÖISTÄ

Tekesin toiminta liittyy julkishallinnon tietovarantojen hyödyntämiseen kolmella eri tavalla:

Tekes rahoittaa edelläkävijyyttä tavoittelevien yritysten ja tutkimusorganisaatioiden tutkimus-, kehitys- ja innovaatioprojekteja. Tekesillä on tärkeä rooli elinkeinoelämän uudistumisessa ja tässä yhteydessä julkisten tietovarantojen käyttöön perustuvien yksityisten palvelujen kehittäminen on yksi lupaavista uusista alueista.

Tekesillä on oma tietojärjestelmä yritysten ja tutkimusorganisaatioiden hankkeiden tietojen ja asiakirjojen tallennusta ja rahoitusprosessin toimenpiteiden ohjausta varten. Hanketiedot ovat julkisuuslain (621/1999) 24 § 20 ja 21 momentin mukaisia salaisia asiakirjoja, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liike- tai ammattisalaisuudesta tai koskevat opinnäytetyön tai tieteellisen tutkimuksen suunnitelmaa tai perusaineistoa. Tekes ei ole avannut näitä hanketietoja julkisesti, mutta on TEM-konsernin toimijoiden Finnveran ja ELY-keskusten kanssa sopinut rajoitetusta hanketietojen vaihdosta tietojärjestelmien välillä.

Lisäksi Tekes käyttää muiden organisaatioiden julkisia tietovarantoja omassa toiminnassaan. Tekesin tutkimus- ja kehittämisprojektien arvioinnissa ja hankeseurannassa hyödynnetään patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriä sekä verohallinnon tietoja. Näiden osalta Tekes on jo ottanut käyttöön automaattiseen tiedonsiirtoon liittyvät tietotekniset ratkaisut.

Valtiovarainministeriön raportissa esitetyt ehdotukset julkishallinnon tietoluovutusten periaatteista ja käytännöistä ovat Tekesin näkökulmasta perusteluita ja kannatettavia. Tekesin kannalta kaikki, mikä edistää viranomaisten välistä tiedonsiirtoa, on hyvin perusteltua.

Ministeriön pyytämät kannanotot esitettyihin ehdotuksiin:

1. Perittävät maksut

Ehdotuksen mukaan julkisen hallinnon viranomaisten välisestä tiedon sähköisestä vakiomuotoisesta luovutuksesta viranomaistarkoituksiin ei peritä maksuja. Tekes pitää maksuttomuutta hyvänä periaatteena. Tekesillä ei ole saanut tietoluovutuksista tuloja ja periaate pienentää Tekesin ostamien tietojen kustannuksia.

TekesTeknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus
Utvecklingscentralen för teknologi och innovationer
Finnish Funding Agency for Technology and InnovationKyllikinportti 2
Kyllikinportti 2
Kyllikinportti 2Posti/Post/Mail
PL 69, 00101 Helsinki
PB 69, 00101 Helsingfors
P.O. Box 69, FI-00101 HelsinkiPuh./Tel.
010 191 480
010 191 480
+358 10 191 480Fax
(09) 694 9196
(09) 694 9196
+358 9 694 9196

Tietoliikenne ja elektroniikka

03.08.2011

DM#932896

7/060/201224/060/201

1

Tekesin kannalta on toivottavaa, että maksuton tiedon luovutus ei johda siihen, että luovuttajilla ei ole enää varaa tai halukkuutta kehittää rajapintojaan tiedon kuluttajille. Tästä onkin esitetty raportin kohdassa 4.3. huoli. Tekes käyttää ennen muuta PRH:n ja Verohallinnon tietoja

2. Avoimen datan lisenssimalli

Raportissa esitetty julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimalli on Tekesin kannalta hyvä.

3. Perusrekisteritietojen käyttöehdot

Käyttöehdot ovat Tekesin kannalta käyttökelpoiset.

4. Ehdotetut toimenpiteet ja tehtävät

Tekesissä on tekeillä tietoarkkitehtuuryö, jonka ensimmäinen projektivaihe valmistuu loppuvuonna 2012. Sen rinnalla on tekeillä ns. "open data" pilotti/selvitystyö, jolla tutkitaan Tekesin rahoitusprosessin julkisten tietoa-aineistojen saattamista nykyistä helpommin avoimien rajapintojen kautta kaikkien käyttöön edelleen käsiteltävässä muodossa. Vaikka rahoitustoiminnan keskeiset tiedot ovat salaisia, Tekes julkaisee jo nyt verkkosivuillaan tietoja mm. rahoituksen saajista vuosittain ja teknologiaohjelmien projektien tiivistelmiä.

5. Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

Tekesin tukeman innovaatiotoiminnan kannalta on tärkeää, että julkisten tietovarantojen avaamisen mahdollistamat liiketoiminta- ja muut hyödyntämismahdollisuudet hyödynnetään. Tähän liittyy mm. Tekesin Tempo- Markkinalähtöiset mobiilipalvelut aktivointiprojekti, nyt avoinna oleva strateginen tutkimusavaus Avoin data, analytiikka ja algoritmit sekä älyliikenteen palvelujen kehittäminen.

Lisäksi TEMin hallinnonalalla voitaisiin pohtia tarkemmin esimerkiksi sitä, miten YritysSuomi.fi palvelun kautta voitaisiin tarjota yrityksille julkisiin tietovarantoihin liittyviä palveluja.

Tekes - Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus

Kari Tilli

Toimialajohtaja (tietoliikenne ja elektroniikka)

Tekes

Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus
Utvecklingscentralen för teknologi och innovationer
Finnish Funding Agency for Technology and Innovation

Kyllikinportti 2
Kyllikkiportin 2
Kyllikinportti 2

Posti/Post/Mail
PL 69, 00101 Helsinki
PB 69, 00101 Helsingfors
P.O. Box 69, FI-00101 Helsinki

Puh./Tel.
010 191 480
010 191 480
+358 10 191 480

Fax
(09) 694 9196
(09) 694 9196
+358 9 694 9196

www.tekes.fi

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Työ- ja elinkeinoministeriö
Kirjaamo

21.3.2012

TEM/659/00.06.01/2012

TYÖLLISYYS- JA YRITTÄJYYSOSASTON LAUSUNTO JULKISHALLINNON TIETOLUOVUTUSTEN PERIAATTEET JA KÄYTÄNNÖT -LOPPURAPORTISTA

Pyydettyä lausuntona työllisyys- ja yrittäjyysosasto toteaa seuraavaa:

Lausuntopyynnön johdosta on pyydetty kommentit seuraavilta työllisyys- ja yrittäjyysosaston ryhmiltä: kotouttaminen, työelämän osaaminen ja laatu, työvoima- ja yrityspalvelut, rakennetyöttömyys ja toimeentulo sekä yrittäjyyden kehittäminen ja yritystuet. Kommentteja lausuntopyynnön johdosta on saatu työelämän osaaminen ja laatu, rakennetyöttömyys ja toimentulo sekä yrittäjyyden kehittäminen ja yritystuet ryhmiltä.

Lausuntopyynnössä on pyydetty näkemyksiä erityisesti seuraavista ehdotuksista:

1. Näkemyksenne tietoluovutuksista perittäviä maksuja koskevista periaatteista, niiden toteuttamisesta ja vaikutuksista.

Työllisyys- ja yrittäjyysosaston näkemyksen mukaan loppuraportissa mainittujen sähköisten, vakiomuotoisten tietoluovutusten viranomaiskäyttöön tulisi pääsääntöisesti olla maksuttomia. Lisäksi viranomaisten hallussa olevien sähköisessä muodossa olevien tietojen tulisi olla mahdollisimman laajasti myös muiden tahojen kuin viranomaisten käytettävissä.

2. Näkemyksenne julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimallista ja sen soveltuvuudesta julkisen hallinnon sellaisiin tietoineistoihin, joiden luovuttamiselle ei ole mitään lainsäädäntöön perustuvia rajoituksia.

Avoimen datan lisenssimalli selkeyttäisi tietoluovutuksia ja niihin liittyviä tiedon käyttäjän ja tietoineiston tuottajan velvollisuuksia ja vastuuta.

3. Näkemyksenne perusrekisteritietojen käyttöehdoista ja niiden soveltuvuudesta perusrekistereiden ja julkisen hallinnon viranomaisten muiden tietovarantojen tietojen käsittelyyn ja luovuttamiseen.

Liitteessä 7 olevat perusrekisteritietojen käyttöehdot ovat varsin laajat. Ehdoissa on kootusti tuotu esiin velvoitteet, joita tietojen käyttäjän tulee noudattaa. Toisaalta

voidaan kuitenkin kysyä, onko lähes kahdeksan sivun pituinen käyttöehtoluettelo lukuisine alaviitteineen jo liian pitkä.

4. Näkemyksenne ehdotetuista toimenpiteistä ja tehtävistä (s. 47 – 50). Tähän liittyen toivomme myös lausunnonantajilta tietoa siitä, onko organisaatiossanne jo tehty tietovarantojen kartoitusta esim. osana tietoarkkitehtuurityötä, missä vaiheessa työ on sekä mitä suunnitelmia teillä mahdollisesti on tietovarantojenne avaamiseksi uudelleen käyttöä varten.

Työllisyys- ja yrittäjyysosastolla käsiteltävät tietoaaineistot sisältävät varsin paljon salassa pidettäviä tietoja, joten kovinkaan laajat rekisteritietojen luovutukset ainaakaan muille kuin viranomaistahoille eivät ole nykylainsäädännön nojalla mahdollisia. Erilaisten tilastoaineistojen luovuttaminen voisi kuitenkin olla yksi mahdollisuus tietovarantojen uudelleenkäytön lisäämiseksi.

Jo tällä hetkellä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla tapahtuu varsin paljon viranomaisten välistä tietojenvaihtoa niin sanotun ASKO -tietojärjestelmän kautta. Kyseisen tietojärjestelmän kautta tapahtuvasta tietojenvaihdosta säädetään laissa yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä (240/2007).

5. Ehdotuksenne niistä jatkotoimenpiteistä, joihin asian suhteen tulisi hallinnonalalla ryhtyä.

Tietovarantojen kartoitustyö työ- ja elinkeinoministeriössä olisi työllisyys- ja yrittäjyysosaston näkemyksen mukaan tehtävä ministeriön tieto-osaston johdolla.

Osastopäällikön poissa ollessa
työmarkkinaneuvos

Kimmo Ruth

Vanhempi hallitussihteeri

Mikko Ojala

TIEDOKSI TEM Tieto-osasto / Helena Sarvas-Seppänen

Lähetäjä: Mantere Eero [mailto:eero.mantere@prh.fi]
Lähetetty: 21. maaliskuuta 2012 14:12
Vastaanottaja: kirjaamo@tem.fi; Sarvas-Seppänen Helena TEM
Kopio: PRH kirjaamo1
Aihe: TEM/659/00.06.01/2012, PRH/386/05/2012

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

LAUSUNTO

21.3.2012

Dno: PRH/386/05/2012
Viite: TEM/659/00.06.01/2012
Asia: Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt –työryhmän mietintö

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt PRH:n lausuntoa yllä mainitun työryhmä mietinnössä esitetyistä periaatteista ja ehdotuksista.

Lausuntonaan PRH toteaa, että tietoluovutusten maksutuloja koskevat tiedot ovat työryhmän mietinnössä (s. 44) esitetty muutoin oikein, mutta taulukosta puuttuvat yrityskiinnitysrekisterin maksutulot. Yrityskiinnitysrekisteri saa maksutuloja tietoluovutuksista vuosittain n. 250.000 euroa. Maksut tulevat asiakkailta (taulukossa sarake "muut"). Valtionhallinnosta tai kunnilta ei yrityskiinnitysrekisterin tiedoista kerry PRH:lle maksutuloja.

TEM:in lausuntopyynnössä esitetyistä erityisistä kysymyksistä PRH toteaa seuraavaa:

1. PRH voi hyväksyä työryhmämietinnössä esitetyn ensimmäisen periaatteen, jonka mukaan julkisen hallinnon viranomaisten välisestä tiedon sähköistä vakiomuotoisesta luovutuksesta viranomaistarkoituksiin ei peritä maksuja. Tällä voidaan edesauttaa sen periaatteen toteutumista, että yritysten ja kansalaisten on tarpeen toimittaa tiedot vain yhdelle viranomaiselle, mikä vähentää yritysten ja kansalaisten hallinnollista taakkaa. Viranomaisluovutusten maksuttomuus todennäköisesti kuitenkin lisää merkittävästi tietojen kysyntää erityisesti kaupparekisteristä sekä yhdistys- ja säätiörekisteristä, mikä lisää järjestelmien ylläpidon ja kehittämisen kustannuksia. Tästä syystä PRH edellyttää, että viranomaisluovutusten menetetty maksutulo huomioidaan lisäyksenä viraston talousarvion määrärahaan. Työryhmä ehdottaa viranomaisluovutusten maksuttomuutta toteuttavaksi jo vuonna 2013. PRH ei ole ao. määrärahalisäystä talousarvioehdotukseensa sisällyttänyt, mutta se tulee ottaa huomioon vuoden 2013 talousarvion jatkovalmistelussa, jos uudistus toteutuu suunnitellusti.
2. Sen sijaan toisen työryhmän esittämän periaatteen eli julkisen hallinnon viranomaisten sähköisten tietojen mahdollisimman laaja saatavuus maksutta kansalaisten, yritysten, tutkimuksen, koulutuksen ja koko yhteiskunnan käyttöön on PRH:n ylläpitämien perusrekistereiden kannalta ongelmallinen monesta syystä. Ensinnäkin tietoluovutuksista

kertyvä maksutulo on vuositasolla yli 3,5 miljoonaa euroa. PRH toiminnan turvaaminen edellyttää, että tämä maksutulon menetys korvattaisiin täysimääräisesti määrärahalla, mikä voi olla nykyisessä taloustilanteessa vaikeata. Tietojen maksuttomuus myös lisäsi kysyntää, jolloin tietojärjestelmien ylläpidon ja kehittämisen kulut kasvaisivat. Toiseksi kaupparekisteri ja yhdistysrekisteri sekä säätiörekisteri ovat olennaisilta osiltaan henkilörekistereitä (yritysten, yhdistysten ja säätiöiden vastuuhenkilöiden nimet, osoitteet ja henkilötunnukset). Avoin maksuton rajapinta merkitsi sitä, että mm. kaupparekisterin tietosisältö henkilötietoineen voitaisiin varsin helposti kopioida kokonaisuudessaan. Jos nämä tiedot avattaisiin maksutta kaikkien sähköisesti haettavaksi avoimen rajapinnan kautta, tulisi nykyisiin järjestelmiin rakentaa lupamenettelyt henkilötietolain mukaisen käyttötarkoituksen selvittämiseksi. Kun hakuja tehdään jo tällä hetkellä järjestelmistä hyvin suuria määriä, lisäsi käyttötarkoitusta koskeva lupamenettely viraston työmäärää olennaisesti.

Patenttien, hyödyllisyysmallien, tavaramerkkien ja mallien osalta teollisoikeuksia koskevat tiedot ovat tietokannoista jo nyt maksutta saatavilla, joten näiltä osin uusituksella ei olisi taloudellisia vaikutuksia.

3. Työryhmämietinnössä esitetyt julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimallit tai perusrekisterin tietojen käsittelyä koskevat käyttöehdot ovat sinällään PRH:n näkemyksen mukaan hyväksyttäviä. PRH noudattaa jo nykyisin sopimusasiakkaiden ja sovelluskäyttäjien kanssa tekemissää sopimuksissa näiden ehtojen mukaisia käytäntöjä. Yksittäisten tietojen kyselijöiltä nykyinen lainsäädäntö ei kuitenkaan edellytä käyttötarkoituksen ilmoittamista. Jos tällaiseen käyttötarkoituksen ilmoittamiseen PRH:n pitämien rekisterien osalta siirryttäisiin, aiheuttaisi se merkittäviä hallinnollisia kustannuksia.
4. Työryhmä ehdottaa (s. 49) virastoille erilaisia teknisiä kehittämistoimenpiteitä, joilla vaikutetaan tietojen luovuttamiseen, jatkokäytön kustannuksiin ja tietoturvasuuteen. Näitä toimia ovat mm. rajapintapalveluiden määrittely, toteutus ja julkistaminen, metatietojen lisääminen tietoaaineistoihin ja tietohakemistojen luominen, tietovarantokohtaisten käsittelyrajoitusten määrittely ja toteutus sekä sähköisten lupaprosessien toteuttaminen.

PRH on käynnistävä vuonna 2012 tietovarantojensa kokonaiskartoituksen selvittääkseen viraston valmiudet avoimen tiedon tarjontaan ja kehittääkseen viraston nykyisiä tiedontarjonnan palveluita.

Näitä toimenpiteitä on PRH:ssa jo tehty eri järjestelmä uudistusten yhteydessä. Kaupparekisterin tietojärjestelmän uudistamishankkeessa Novus on palveluväylän rakentamisen osalta huomioitu julkishallinnon tietovarantojen yhteisen rajapintaratkaisun (PERA) tekniset vaatimukset. Dataelementtien kuvailevat metatiedot eivät vielä ole suositeltavalla tasolla, mutta ne täsmentyvät kunhan sanastotyö etenee virastossa yksityiskohtaisemmalle tasolle. Tietojen sisältöä kuvailevat metatiedot pystytään riittävällä tasolla kuvaamaan viimeistään siinä vaiheessa, kun tietoa integroidaan jonkun toisen tahon tietojärjestelmään.

Patenttien, hyödyllisyysmallien, tavaramerkkien ja mallien osalta tiedot myönnettyistä teollisoikeuksista ovat jo olemamassa sähköisissä tietokannoissa. Rajapintojen toteuttamisessa ja tietojen standardisoinnissa on kuitenkin edelleen kehitettävää.

PRH:n kaikkia tietovarantoja ei kuitenkaan käsittelymenettelyjen sähköistymisestä huolimatta ole ilman merkittäviä panostuksia mahdollista saada sähköisten luovutusten piiriin. Esimerkiksi yhdistysrekisterissä ongelmana on sähköisessä muodossa olevien sääntöjen vähäisyys. Uusien perustettavien yhdistysten osalta tietojen sähköinen luovutus on helpommin toteuttamissa, mutta kaikkien olemassa olevien yhdistysten (133.000 yhdistystä) tietojen saattaminen sähköiseen muotoon on varsin mittava tehtävä eikä tähän ei pystytä ilman merkittävää resurssilisäystä.

Ylijohtaja Eero Mantere

Linjanjohtaja Olli Koikkalainen

21.3.2012

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite: Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TEM/659/00.06.01/2012

Lausunto Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt -loppuraportista

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt -loppuraportista. Kuluttajaviraston näkemykset pyytämienne kohtiin ovat seuraavat:

1. Näkemyksemme tietoluovutuksista perittävistä maksuista ja maksuja koskevista periaatteista, niiden toteuttamisesta ja vaikutuksista.

Kuluttajavirasto pitää hyvänä työryhmän esityksiä tietoluovutusten pääsääntöisestä maksuttomuudesta tai korkeintaan irrottamiskustannuksiin perustuvasta veloituksesta. Tämän vaikutuksena julkishallinnon viranomaisten tuottama tieto saadaan hyödynnettyä aiempaa paremmin yhteiskunnassa. Lisäksi tämä tarjoaa yrityksille mahdollisuuden kehittää kuluttajia hyödyntäviä uusia palveluita ja sovelluksia.

2. Näkemyksemme julkisen avoimen datan lisenssimallista ja sen soveltuvuudesta julkisen hallinnon sellaisiin tietoa-aineistoihin, joiden luovuttamiselle ei ole mitään lainsäädäntöön perustuvia rajoituksia

Ei lausuttavaa.

3. Näkemyksemme perusrekisteritietojen käyttöehdoista ja niiden soveltamisesta perusrekisterien ja julkisen hallinnon viranomaisten muiden tietovarantojen tietojen käsittelyyn ja luovuttamiseen

Ei lausuttavaa.

4. Näkemyksemme ehdotetuista toimenpiteistä ja tehtävistä (s.47-50). Onko organisaatiossanne aloitettu tietovarantojen kartoitustyö esimerkiksi osana tietoarkkitehtuuryötä?

Kuluttajaviraston näkemys on, että työryhmän ehdotukset jatko-toimenpiteistä ministeriöille ja virastoille ovat perusteltuja ja virasto kannattaa niiden toteuttamista.

Kuluttajavirastossa ei ole tehty tietovarantojen kartoitustyötä eikä tietoarkkitehtuuryötä. Kuluttajavirastossa on meneillään kuluttajahallinnon yhteinen

21.3.2012

tietopankki -hanke, jossa tullaan huomioimaan tietopankin tietojen jatko-hyödyntämiseen sekä tietojen luovuttamiseen liittyvät ratkaisut.

5. Ehdotuksianne niistä jatkotoimenpiteistä, joihin asian suhteen tulisi hallinnonalalla ryhtyä.

Kuluttajaviraston näkemyksen mukaan hallinnonalalla tulisi ryhtyä työryhmän esittämiin toimenpiteisiin nykytilan kartoittamiseksi.

Kartoituksessa tulisi selvittää yksilöidyt tietovarannot ja näistä keskeiset asiat: sisältö, tekninen muoto, arvio kysynnästä jatkohyödyntämiseen eri kohderyhmissä (viranomaiset, yritykset, yhteisöt, tutkimus, kansalaiset), mahdolliset käyttörajoitteet ja tekniset valmiudet sujuvaan tiedon luovutukseen. Osittain näihin perustuen voitaisiin arvioida ja yksilöidä ne tietovarannot, joiden jatkohyödyntämiselle saadaan yhteiskunnallisesti parhaat hyödyt suhteessa investointi- ja kehittämistarpeisiin.

Päivi Hentunen
ylijohtaja

Veli-Matti Pulli
hallintojohtaja

20.3.2012

Dnro KTK/67/13.04-03/2012

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntö Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt -loppuraportista
(TEM/659/00.06.01/2012)

Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt

Kuluttajatutkimuskeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt -loppuraportista.

1. Kuluttajatutkimuskeskus katsoo, että tietoluovutuksista voidaan periä kohtuullinen maksu. Kohtuulliseksi maksuksi arvioimme sellaisen maksun, joka ei estä tietoluovutusten käytön houkuttelevuutta. Kaikkia tiedon keruun ja hallinnoinnin kustannuksia ei siten siirrettäisi tietoluovutusten hintaan.
2. Kuluttajatutkimuskeskus kannattaa sitä, että avoimen datan lisenssimalli perustuisi kansainvälisesti laajassa käytössä olevaan ja tunnustettuun Creative Commons -lisenssiin.
3. Kuluttajatutkimuskeskus kannattaa perusrekisteritietojen käyttöehtojen yhdenmukaistamista. Kuluttajatutkimuskeskuksella ei ole kantaa perusrekisteritietojen käyttöehtojen käsittelyyn ja vahvistamiseen JHS-prosessin kautta.
4. Kuluttajatutkimuskeskus katsoo, että organisaatioilla itsellään on usein parhaat edellytykset tunnistaa, millaisia tietoluovutuksia voidaan toteuttaa. Ministeriöohjausta tarvitaan eniten silloin, kun tietoasiakkaiden kysyntää kartoitetaan ja tietoluovutuksia varten tarvittavista toimenpiteistä ja resursseista sovitaan. Kuluttajatutkimuskeskuksen avoimet tietoaaineistot löytyvät osoitteesta http://www.suomi.fi/suomifi/tyohuone/yhteiset_palvelut/avoin_data/kuluttajatutkimuskeskuksen_aineistoja/index.html
5. Kuluttajatutkimuskeskus esittää, että TEM edistää paitsi julkishallinnon tietoluovutuksia myös julkishallinnon tietotuotantoa aikaisempaa koordinoitumpaan suuntaan, mikä on edellytys tietoluovutusten menestykselle.

Kunnioittavasti,

Päivi Timonen
Johtajan sijainen, MMT
Kuluttajatutkimuskeskus

16.03.2012

E/125/47/2012

TEM/659/00.06.01/2012
VM125:02/2007

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ

Asia: Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt; lausuntopyyntö

GTK:n lausunto Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt raportista**Yleistä**

VM ja TEM ovat pyytäneet lausuntoa GTK:lta VM:n raportista 'Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt'. Raportti on asiantuntevasti laadittu, selkeä ja muodostaa loogisen kokonaisuuden osana valtion tietopolitiikan kehittämistoimintaa.

Tarve selkiyttää valtion tietopolitiikkaa on ollut ilmeinen jo useiden vuosien ajan. Tietoyhteiskunnan kehittyminen ja tietopääoman merkityksen kasvu ovat trendejä, joihin liittyy monia lainsäädännöllisiä ja teknisiä haasteita. Tietoaineistojen käytettävyys on parhaimmillaan keskeinen osa kansallista tietoinfrastruktuuria, jolla voi olla jatkossa merkitystä innovaatioympäristöjen kehittämisen ja Suomen kilpailukyvyn kannalta. Ehdotuksessa esitetyt periaatelinjaukset ovat kiistatta oikeasuuntaisia.

GTK on toteuttaessaan INSPIRE -direktiiviä ja paikkatietolakia jo edistänyt aineistojen löydettävyyttä ja keskeisimmät tietoaineistot on kuvattu standardien vaatimusten mukaisesti. Myös viranomaisten välisten tietoluovutusten maksullisuudesta on vaihteittain luovuttu. Tämä on tehty osana kansallista prosessia ja sen ohjaamana, mutta viime kädessä viraston omin päätöksiin. Käsityksemme mukaan tämänhetkinen tilanne on asiakaskuntaamme tyydyttävä. Näkemyksemme mukaan laajempikin julkisen sektorin tietoaineistojen käytettävyyden kehittäminen voisi tapahtua vastaavalla periaatteella. Yleisten reunaehtojen määrittely poliittisen ohjauksen ehdoilla, laajasti käytettävien ja käyttöehdoiltaan avointen aineistokokonaisuuksien määrittely kansallisena asiantuntijatyönä ja lopulliset aineistopolitiikkaa ja hinnoittelua koskevat päätökset aineistoista vastaavan tahon (viraston) omina päätöksinä.

Vastaukset lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin

1. GTK:n näkemys tietoluovutuksista perittäviä maksuja koskevista periaatteista, niiden toteuttamisesta ja vaikutuksista.

GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS • GEOLOGISKA FORSKNINGSCENTRALEN • GEOLOGICAL SURVEY OF FINLAND

PL / PB / P.O. Box 96
FI-02151 Espoo, Finland
Tel. +358 20 550 11
Fax +358 20 550 12PL / PB / P.O. Box 1237
FI-70211 Kuopio, Finland
Tel. +358 20 550 11
Fax +358 20 550 13PL / PB / P.O. Box 97
FI-67101 Kokkola, Finland
Tel. +358 20 550 11
Fax +358 20 550 5209PL / PB / P.O. Box 77
FI-96101 Rovaniemi, Finland
Tel. +358 20 550 11
Fax +358 20 550 14

Y-tunnus / FO-nummer / Business ID: 0244680-7 • www.gtk.fi

16.03.2012

Periaate 1 on kannatettava ja sen toteuttaminen on GTK:n näkökulmasta ongelmatonta. Raportissa käytetty viranomaisen käsite vastaa julkisuuslain määritelmää sisältäen myös kunnat ja valtion liikelaitokset. Julkisessa roolissa toimittaessa ja viranomaistehtäviin liittyen tietoluovutusten maksuttomuus selkiyttää kokonaisuutta.

On kuitenkin syytä huomata, että julkisen sektorin toimijoiden roolit ovat monipuolistuneet ja osin komplisoituneet. Julkisen rahoituksen ohella ns. maksullinen palvelutoiminta on yhä olennaisempi osa monien julkisten organisaatioiden toimintaa ja sen rahoitusta. Raja viranomaiskäytön, tutkimuskäytön ja kaupallisen jatkokäytön välillä on yhteisrahoitteisen toiminnan ja yritystahojen osin rahoittaman tutkimuksen osalta usein vaikeasti määriteltävissä. Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus on kasvussa ja sen johdosta myös aineistot, joihin yhtä useammalla on oikeuksia ja määräysvaltaa jatkokäytön suhteen. Myös yliopistojen asema on muuttunut ja ne julkisoikeudellisina yhteisöinä toteuttavat jatkossa yhä laajemmin myös palvelututkimusta toimeksiantopohjaisesti.

Periaate 2 on tavoitteena hyvä, kun sen toteutuksessa – raportissa todetun linjauksen mukaisesti – aidosti kuullaan tietovarantoja tuottavia ja ylläpitäviä virastoja ja huomioidaan niiden toimintaedellytyksiin kohdistuvat riskitekijät.

Aineistojen tuottamisen, ylläpidon ja käytettävyyden parantamisen vaatimista kustannuksista vastaa jatkossakin tuottaja. Aineistojen tuottajien on joko riittävällä ja palvelutasoon efektiivisesti kytketyllä budjettirahoituksella tai vaihtoehtoisesti aineistoluovutusten tulorahoituksella mahdollistettava jatkuva kehittäminen ja aineistopalvelujen kysyntälähtöinen tuotteistaminen. Täysin avoimeen saatavuuteen saattaa jo keskipitkällä liittyä merkittävä riski aineistojen ja niihin kytkettyjen palvelujen laadun heikkenemisestä.

Suorat aineistopolitiikkaa koskevat vertailut maihin, joissa julkisen toimijan roolista on lainsäädännöllisesti rajattu pois mahdollisuus maksullisen palvelututkimuksen toteuttamiseen (esim. Yhdysvallat, Australia) ovat olleet tarkoitushakuisia. Suomessa julkisen sektorin toimijoiden roolit ja rahoituspohjat ovat vaihtelevia ja muutostilassa periaateratkaisujen läpivienti edellyttää huolellista kokonaisharkintaa ja myös koko järjestelmän toimintamallin ja rahoituspohjan perusteellista analyysiä. Raportin ehdotus hallinnonaloittain toteuttavista kartoituksista on näistä syistä tärkeä ja kannatettava.

GTK:n keskeisimmät aineistot ovat jo laajasti maksuttomasti saatavilla ja maksutonta jakelua laajennetaan jatkuvasti. GTK:n käsityksen mukaan ei ole kuitenkaan kiistatonta, että kaikkien julkisten aineistojen vapaa jatkokäyttö olisi tavoitteenakaan kannatettava. Mikäli aineistosta kiinnostuneiden tahojen joukko on maksukykyinen ja aineiston käytöstä kohdistuva hyöty kohdistuu suoraan tiettyyn rajattuun kohteeseen (esim. yksittäiseen mineraaliesiintymään) voisi valtion edun ajatella toteutuvan jatkossakin parhaiten aineiston hinnoittelun kautta. Erityisesti vapaaseen kaupalliseen jatkokäyttöön liittyy joissain tapauksissa tarve hinnoittelua koskevaan harkintaan;

16.03.2012

kansallisen tieto-omaisuuden vastikkeeton siirto esimerkiksi kansainvälisen aineistovälittäjän tuotteeksi ei välttämättä ole kokonaisuuden kannalta perusteltu ratkaisu.

GTK pitää hallussaan ja osin omistaa paljon aineistoja, joiden keräämisestä on vastannut joku toinen organisaatio ja nämä aineistot on liitetty osaksi kansallista tietovarantoa, mutta niihin liittyvät käyttöoikeudet eivät ole edelleen luovutettavissa pelkästään GTK:n päätöksellä, vaan ne voivat edellyttää muiden osapuolien nimenomaista lupaa. Näiden aineistojen ja muiden tämänkaltaisten sopimuksiin perustuvia käyttörajoituksia sisältävien aineistojen luokittelu osaksi 'avointa dataa' saattaa olla vähintään ongelmallista.

2. Julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimalli ja sen soveltuvuus julkisen hallinnon sellaisiin tietoaineistoihin, joiden luovuttamiselle ei ole mitään lainsäädäntöön perustuvia rajoituksia.

Raportin ehdotukset koskien avoimen datan lisenssimallia ovat kannatettavia. Jatkokeskustelun pohjaksi olisi tärkeää kuitenkin määritellä 'avoin data' nykyistä tarkemmin ja erityisesti mitä käsitteellä tässä yhteydessä tarkoitetaan. Onko lisenssimallia tarkoitus soveltaa kaikkiin tietoaineistoihin, joihin ei erikseen ole lainsäädännöllä asetettu rajoituksia tai maksuja? Tiedontuottajan näkökulmasta on välttämätöntä täsmentää lisensointia koskevat raportin osat tasolle, joka mahdollistaa suunniteltujen muutosten käytännön tason vaikutusten arvioinnin.

3. Perusrekisteritietojen käyttöehdot ja niiden soveltuvuus perusrekistereiden ja julkisen hallinnon viranomaisten muiden tietovarantojen tietojen käsittelyyn ja luovuttamiseen.

Raportin liitteessä 7 kuvatut käyttöehdot soveltuvat hyvin perusrekisteritietojen ja muiden tietoaineistojen käsittelyyn ja luovuttamiseen.

4. Kannanotto ehdotettuihin toimenpiteisiin ja tehtäviin (raportin s. 47 - 50).

Ministeriöille on raportissa ehdotettu runsaasti tehtäviä toimenpiteiden edistämiseksi. Ehdotukset ovat perusteltuja ja kannatettavia, mutta saattavat sekä työmäärän että tarvittavan asiantuntemuksen osalta vaatia hallinnonalan laajuista tai vieläkin laajempaa yhteistyötä. Joillain hallinnonaloilla työmäärä saattaa osoittautua mittavaksi ja aikatauluiltaan haasteelliseksi.

Lähes kaikki virastoille esitetyt tehtävät ja ehdotukset ovat kannatettavia ja merkittävä osa toimenpiteistä on jo suunnitteilla tai toteutuksessa. GTK:ssa on tehty laajasti tietovarantojen kartoitusta, luokittelua ja käyttöehtojen määrittelyä. GTK on toteuttaessaan INSPIRE -direktiiviä ja paikkatietolakia kuvannut keskeisimmät tietoaineistot standardien vaatimusten mukaisesti. Kartoitustyö jatkuu ja täydentyy edelleen osana kokonaisarkkitehtuuriprosessia.

16.03.2012

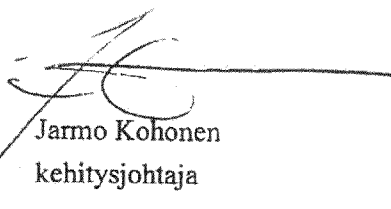
Käytön hallinnan yhtenäistämisen osalta federoidun tunnistamisen vaatimus tulee jättää viraston vastuulle ja harkittavaksi.

5. Ehdotuksianne niistä jatkotoimenpiteistä, joihin asian suhteen tulisi hallinnonalalla ryhtyä.

Hallinnonalan jatkotoimien tarve riippuu luonnollisesti ministeriön kannanotosta raportin luvussa 3.2. kuvattujen ehdotusten toteuttamiseen. Mikäli toimenpiteisiin ryhdytään raportin ehdottamassa laajuudessa, niin GTK ehdottaa prosessin alkuvaiheessa hallinnonalanlaajuisen keskustelufoorumin järjestämistä asiasta kiinnostuneille virastoille ja muille tahoille.

Jorma Järvinen
hallintojohtaja

Jarmo Kohonen
kehitysjohtaja

Diaarinro 1879/04/2012
20.3.2012

Työ- ja elinkeinoministeriö
Helena Sarvas-Seppänen
TEM/TIETO/TJO

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö; Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt;
lausuntopyyntö Asianumero: TEM/659/00.06.01/2012

Julkihallinnon tietovarantojen aukaiseminen muille viranomaisille on kannatettava ajatus. Rekisterien ilmainen käyttö lisää tiedon käyttöä, tuo kustannussäästöä, lisää tiedon luotettavuutta sekä mahdollistaa tietoyhteiskunnan kehittämisen.

Yhteisesti sovittujen rajapintojen käyttö helpottaa rekisterien välisten tietojen siirtoa ja kerran tallennettu tieto on heti käytettävissä muissakin rekisterissä. Lisäksi tietojen ajantasaisuus on parempi, kun sitä ei tarvitse joka paikkaan tallettaa ja turha työ vähenee.

Tukes on tietohallintostrategiassa ottanut kantaa tietovarantojen avaamiseksi. "Tukes luovuttaa julkista tietoaan jatkokäyttöön avoimen datan periaatteella. Luovutettavat tiedot määritellään, niistä laaditaan kuvaukset ja järjestetään käyttöön tarvittavat rajapinta- ja latauspalvelut. Tietojen luovuttamisesta ei peritä maksuja. Tietojen luovuttamisen tavoitteena on turvallisuus- ja ympäristötietoisuuden sekä turvallisten toimintatapojen lisääntyminen yhteiskunnassa." Jatkossa rekisterien uusimisen yhteydessä katsomme mitä tietoja on mahdollista saada muilta viranomaiselta "automaattisesti" sekä onko Tukesilla sellaista tietoa joka voisi hyödyttää muita viranomaisia ja yhteiskuntaa.

Tukesin mielestä kaikki viranomaisen keräämä tieto pitää olla muiden viranomaisten saatavilla ilmaiseksi, pois lukien luottamuksellinen tieto.

Jorma Rantanen
Tietohallintopäällikkö
0106052106
jorma.rantanen@tukes.fi

20.3.2012

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi
helena.sarvas-seppanen@tem.fi

Vastaus lausuntopyyntöön nro TEM/659/00.06.01/2012

Finpro ry:llä ei ole lausuttavaa julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt -loppuraportista.

Viitaten lausuntopyynnön kohtaan 4 tiedoksenne, että Finpro ry:llä on kuvaukset järjestelmiensä tietosisällöistä, mutta Finpro ry:ssä ei ole muutoin tehty eikä ole suunnitteilla yleistä tietovarantojen kartoitusta tai tietovarantojen avaamista uudelleen käyttöä varten.

Ystävällisin terveisin

Mirja Huovinen
Legal Counsel

Sähköposti: mirja.huovinen@finpro.fi, puhelin: +358 204 6951, matkapuhelin: +358 40 826 9142

Lähetäjä: Jarkko Pelli [mailto:Jarkko.Pelli@teollisuussijoitus.fi]
Lähetetty: 15. maaliskuuta 2012 16:07
Vastaanottaja: kirjaamo@tem.fi; Sarvas-Seppänen Helena TEM
Kopio: Juha Marjosola; Marko Häikiö
Aihe: Asianumero TEM/659/00.06.01/2012

Arvoisa vastaanottaja,

Olemme tutustuneet *Julkishallinnon tietoluovitusten periaatteet ja käytännöt* –loppuraporttiin. Koska teollisuussijoituksella ei ole julkisesti avoimia tietojärjestelmiä ja emme käytä muiden virastojen tietojärjestelmiä aktiivisesti tiedonhakuun, koemme ettei mahdollisilla muutoksilla ole vaikutusta Teollisuussijoituksen toimintaan.

Ystävällisin terveisin,

Jarkko Pelli
ICT Vastaava - ICT Manager
Suomen Teollisuussijoitus Oy - Finnish Industry Investment Ltd

Mannerheimintie 14 A, 9 kerros, P.O. Box 685, FI-00101 HELSINKI
Direct +358 9 6803 6824
Mobile +358 40 725 3817
Fax +358 9 612 1680

jarkko.pelli@teollisuussijoitus.fi and jarkko.pelli@industryinvestment.com

Suomen Teollisuussijoitus Oy on valtion pääomasijoitusyhtiö, joka edistää pääomasijoitustoiminnan keinoin suomalaista yritystoimintaa, työllisyyttä ja talouden kasvua. www.teollisuussijoitus.fi

Finnish Industry Investment Ltd is a government-owned investment company that promotes and stimulates Finnish business, employment and economic growth through venture capital and private equity investments.
www.industryinvestment.com

Confidentiality Notice: This email and its contents are confidential. If you are not the intended recipient, please do not disclose or use the information within this email or its attachments. If you have received this email in error, please delete it immediately and notify the sender of this error. Thank you.

KILPAILUVIRASTO
KONKURRENSVERKET

Lausunto
Dnro 202/00.00.03/2012

1 (2)

14.3.2012

Työ- ja elinkeinoministeriö

TEM/659/00.06.01/2012

Lausunto Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt -loppuraportista

Kilpailuvirasto esittää lausuntonaan Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt -loppuraportista alla esitetyn. Numerot viittaavat työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyynnössään esittämiin viitekohtiin.

1)

Julkishallinnon tietovarantojen saatavuuden ja käytönedistäminen -työryhmän loppuraportissa on otettu kantaa julkishallinnon viranomaisen luovuttamien tietovarantojen yhteydessä perittäviin maksuihin.

Työryhmä on lähtenyt liikkeelle siitä periaatteesta, ettei maksua perittäisi, jos luovutuksesta ei ole syntynyt kustannuksia, esimerkiksi erityisen työpanoksen muodossa, ja vastaanottajana on julkisen hallinnon viranomainen. Vastaava periaate olisi myös käytössä sähköisellä tiedonsiirrolla tapahtuvissa luovutuksissa silloinkin, kun tiedon saajana olisi yksityinen taho.

Kilpailuviraston käsityksen mukaan työryhmän kannanotto on aivan oikea. On selvää, että maksuttomuus lisäisi viranomaisten hallussa olevien tietojen käyttöä, kunhan vain huolehditaan, että saatavissa on informaatiota siitä, mitä luovutettavaa tietoa kullakin viranomaistaholla on. Nythän tiedon saanti on pitkälti Internet -sivujen varassa. Tietojen vapaampi jakaminen ja varsinkin tiedot olemassa olevien tietovarantojen sisällöstä vähentäisivät mahdollista päällekkäistä tietojen tuottamista ja samalla tehostaisivat myös tietojen käyttöä, mikä muutoin yhden viranomaisen hallussa olevana voi jäädä vähäiseksi. Varsinkin sähköisellä tiedonsiirrolla tapahtuvilla maksuttomilla luovutuksilla, myös yksityiselle taholle, olisi myönteisiä vaikutuksia suomalaiseen elinkeinoelämään ja sen kilpailukykyyn.

2)

Julkishallinnon viranomaisten hallussa olevat tietovarannot ovat pääsääntöisesti sellaista dataa, jota yksityisellä sektorilla ei yleensä muodostu. Aineistoa edelleen käytettäessä tulisi ainakin yksityiseltä taholta edellyttää, että alkuperäislähde ja aineistoversion ajankohta esitetään. Samoin tulisi kertoa, onko esitettävä tieto alkuperäisessä muodossa, vai onko sitä käsitelty. Näin suojattaisiin alkuperäisen tietovarannon omistajaa ja toisaalta aineiston identifiointi antaisi alkuperäisaineiston omistavalle viranomaiselle mahdollisuuden jälkeenpäin tarvittaessa tarkistaa tietojen paikkansapitävyys. Kilpailuviraston käsityksen mukaan lisenssi-

14.3.2012

malli sinänsä antaa riittävät vaihtoehdot sellaisten tietoaaineistojen luovuttamiselle, joissa ei ole mitään lainsäädäntöön perustuvia rajoituksia.

3)

Kilpailuvirastolla ei ole sellaista rekisteriä, joka voitaisiin rinnastaa tyypillisiin yhteiskunnan perusrekistereihin. Ainoa tietovarannoksi katsottava kokonaisuus on yleinen arkisto ja asianhallintajärjestelmä. Näin ollen virastolla ei ole kokemuspohjaa näkemyksen esittämiseksi nyt ehdotetuista perusrekisteritietojen käyttöehdoista ja niiden soveltuvuudesta.

4)

Ehdotettu menettely portaikolla valtiovarainministeriö - ministeriö - virasto ja päinvastoin näyttäisi toimivalta ratkaisulta. Virastot tulevat kuitenkin tarvitsemaan hyvää tukea omalta ministeriöltään, koska virastot, virastojen tietovarannot ja niiden käytettävyys on kovin erilaista.

Kilpailuvirastossa ei ole tehty erityistä tietovarantojen kartoitusta. Ainoa tietovarannoksi katsottava kokonaisuus on arkisto ja päivittäistä toimintaa helpottava asianhallintajärjestelmä. Ne muodostuvat lähinnä kilpailurajoitusten selvittämiseen liittyvistä dokumenteista, joista suuri osa kuuluu julkisuuslain 24 § 1 momentin 20 kohdan piiriin. Kilpailuviraston antamat päätökset ovat kuitenkin luettavissa viraston kotisivuilta.

5)

Edelliseenkin viitaten, todennäköisesti tullaan tarvitsemaan jonkinasteista koulutusta asioiden sisäistämiseksi ja ymmärtämiseksi oikealla tavalla.

Ylijohtaja

Juhani Jokinen

Tutkimuspäällikkö

Markku Tupamäki